

Tietosuojaseloste/-ilmoitus:

Näkemyksiä eläketurvasta -kyselytutkimus

Laatimispäivä: 23.5.2024

Tämä seloste kuvaa henkilötietojen käsittelyä Näkemyksiä eläketurvasta -kyselytutkimuksessa. Tutkimuksen yhteydessä kerättävien henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan EU:n yleisen tietosuojasetuksen ja Suomen kansallisen lainsäädännön vaatimuksia. Tietoja käsitellään aina tietoturvallisesti ja luottamuksellisesti.

Tutkimuksen nimi: Näkemyksiä eläketurvasta -kyselytutkimus

Rekisterinpitäjä:

Eläketurvakeskus (ETK)
00065 ELÄKETURVAKESKUS
Puhelin: 029 411 20
www.etk.fi

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Sanna Tenhunen
puhelin: 029 411 2492
Sähköposti: sanna.tenhunen@etk.fi

Tietosuojavastaava:

Henri Kääriäinen
Puhelin: 029 411 2259
Sähköposti: henri.kaariainen@etk.fi

Tutkimuksen ja henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Näkemyksiä eläketurvasta -kyselytutkimuksessa kartoitetaan työikäisten suomalaisten mielipiteitä ja käsityksiä eläketurvasta, eläketurvaan kohdistuvaa luottamusta, taloudellista varautumista eläke-aikaan ja eläkeasioiden tuntemista. Kysely lähetetään 5 000 satunnaisesti valitulle Suomessa asuvalle 25–67-vuotiaalle henkilölle syksyn 2024 aikana.

Eläketurvakeskuksen tutkimustoiminnan tehtävänä on tuottaa korkeatasoista ja laajasti hyödynnettyä asiantuntijatietoa eläketurvan arviointiin ja kehittämiseen. Tutkimustoiminta on Eläketurvakeskuksen lakisääteinen tehtävä. Eläketurvakeskus on sitoutunut noudattamaan tutkimuseettisen neuvottelukunnan antamia hyvän tieteellisen käytännön ohjeita.

Henkilötietojen käsittely perustuu Eläketurvakeskuksen lakisääteiseen veloitteeseen tutkimustoimintaan, jonka perusteella Eläketurvakeskus voi yhdistää kyselyyn tietoja Eläketurvakeskuksen rekistereistä (Laki Eläketurvakeskuksesta 2§ ja 4§). Rekisteritietojen käytöllä lisätään tutkimuksen monipuolisuutta ja helpotetaan vastaajien työtä, sillä yhdistämällä tiedot rekistereistä näitä tietoja ei välttämättä tarvitse kysyä vastaajilta.

Aineistoja käytetään tieteelliseen tutkimukseen ja aineistojen käsittelyssä ja säilyttämisessä noudatetaan tutkimusta koskevaa lainsäädäntöä. Aineistoa käsitellään ja tulokset raportoidaan aina niin, että yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa. Tuloksista kerrotaan Eläketurvakeskuksen verkkosivuilla ja julkaisut ovat saatavilla digitaalisesti julkaisuarkisto Julkarista. Tutkimuksen tuloksia raportoidaan lisäksi tieteellisissä ja yleistajuisissa julkaisuissa.

Käsiteltävät henkilötiedot

Henkilötiedot on poimittu satunnaisotannalla Eläketurvakeskuksen henkilörekistereistä. Niitä käytetään yhteydenottoon ja rekisteritietojen yhdistämiseen kyselyvastauksiin. Yhdistämisen jälkeen tutkimusaineisto muutetaan muotoon, josta yksittäinen vastaaja ei ole tunnistettavissa.

Tutkimuksessa käsiteltävät tiedot saadaan tutkimuksen osallistujilta sekä Eläketurvakeskuksen rekistereistä. Tutkimuksessa osallistujilta kerätään heidän omien vastaustensa perusteella seuraavia tietoja: perustietoja henkilöstä ja kotitaloudesta (sukupuoli, ikä, kotitalouden koko, koulutus, pääasiallinen toiminta, siviilisääty sekä asumismuoto), vastaajan omia kokemuksia terveydentilasta ja toimeentulosta, mielipiteitä ja käsityksiä eläketurvasta, omasta sosiaalisesta asemasta ja poliittisista mielipiteistä. Kyselyllä kerättävät tiedot koetusta terveydestä ja poliittisista mielipiteistä luokitellaan arkaluonteisiksi. Näitä tietoja voidaan käsitellä tieteellisessä tutkimuksessa yleisen tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain perusteella (Tietosuoja-asetus artikla 9 kohta 2 alakohta j; Tietosuojalaki 6§). Kaikkia tietoja käsitellään luottamuksellisesti lakia, huolellisuutta ja hyvää tietojenkäsittelytapaa noudattaen.

Kyselytietojen lisäksi tutkimukseen yhdistetään seuraavia tietoja Eläketurvakeskuksen rekistereistä: sukupuoli, syntymäaika, äidinkieli, asuinkunta, sekä työsuhteita (työuran pituus, eläkettä kartuttaneet palkka- ja yrittäjätulot, työskentelysektori) ja eläkkeitä (eläkelaji, eläkkeen alkamispäivä ja kuukausieläkkeen määrä) koskevat tiedot. Lisäksi tutkimukseen yhdistetään Tilastokeskuksen koulutusta, ammattia ja sosioekonomista asemaa koskevat tiedot.

Kyselystä ja rekisteritiedoista yhdistettyä aineistoa säilytetään Eläketurvakeskuksessa toistaiseksi. Kyselyssä kerättäviä tietoja voidaan käyttää myöhemmin Eläketurvakeskuksen tutkimuksissa, joissa tarkastellaan vastaavia kysymyksiä. Tietojen käyttötarpeen päätyttyä aineiston kyselyllä kerätty osa voidaan siirtää tutkimuskäyttöön Tietoarkistoon (<https://www.fsd.tuni.fi/>) tai vastaavaan kansalliseen tietoarkistoon. Tässä vaiheessa aineistosta poistetaan kaikki siihen yhdistetyt rekisteritiedot ja kaikki henkilötunnisteet. Lisäksi vastauksia karkeistetaan, eli sellaisia ryhmiä, joissa vastauksia on vain vähän, yhdistetään isommiksi ryhmiksi ja aineistosta poistetaan tiedot, joiden avulla henkilön voisi tunnistaa. Tietoarkisto luovuttaa aineistoa rekisteröityneille asiakkailleen tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Tietojen luovutukset ja suojauksen periaatteet

Tutkimukseen poimittujen henkilöiden osoitetiedot lähetetään Tutkimustie Oy:lle kyselyn toteuttamista varten. Tutkimustie Oy lähettää kyselyt, tallentaa vastaukset sähköiseen muotoon ja toimittaa aineiston Eläketurvakeskukselle. Tämän jälkeen, kuitenkin viimeistään kolmen kuukauden kuluttua vastausten keräämisen päättymisestä Tutkimustie Oy poistaa osoitetiedot käytöstään ja tuhoaa vastauslomakkeet tietoturvallisesti. Tietoja Tutkimustie Oy:ssä käsittelevät henkilöt ovat allekirjoittaneet salassapitosopimuksen.

Aineiston muusta käsittelystä vastaavat Eläketurvakeskuksen tutkimustyöhön osallistuvat henkilöt. Tietoja ei siirretä Euroopan Unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle. Eläketurvakeskus voi luovuttaa tunnistetonta pseudonymisoitua aineistoa tutkimuskäyttöön tutkimusyhteistyösopimuksen perusteella.

Eläketurvakeskuksessa pääsy henkilötietoihin on rajattu vain niille henkilöille, joiden työtehtävät sitä edellyttävät. Eläketurvakeskus valvoo tietojärjestelmiensä ja niiden sisältämien henkilötietojen käyttöä. Tietoja käsittelevät henkilöt ovat lakisääteisen salassapitovelvollisuuden alaisia ja ovat lisäksi allekirjoittaneet erillisen vaitiolositoumuksen.

Lisätietoja Eläketurvakeskuksen tietosuoja-asioista löytyy verkkosivulta <https://www.etk.fi/tietoa-etksta/tehtava/tietosuoja/>

Automatisoitu päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automatisoitua päätöksentekoa.

Rekisteröidyn oikeudet

Tarkastusoikeus: Rekisteröidyllä on oikeus saada tietää, mitä häntä koskevia tietoja tutkimukseen liittyen on talletettu. Mikäli henkilö haluaa tarkastaa itseään koskevat tiedot, hänen on esitettävä tietojen tarkastuspyyntö tässä tietosuojaselosteessa nimetyllä tietosuojavastaavalle.

Oikeus korjata tietoja: Rekisteröidyillä on oikeus pyytää virheellisten tietojensa korjaamista Eläketurvakeskukselta. Pyyntö esitetään tässä tietosuojaselosteessa nimetyllä tietosuojavastaavalle.

Oikeus perua osallistuminen: Rekisteröidyllä on oikeus peruuttaa osallistumisensa yksittäiseen tutkimukseen, jolloin tiedot poistetaan aineistosta. Pyyntö esitetään tässä tietosuojaselosteessa nimetyllä tietosuojavastaavalle.

Tietosuoja-asetus ja Suomen tietosuojalaki mahdollistavat tietyistä rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista.

Tarvetta poiketa rekisteröidyn oikeuksista arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta: <https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

Valitusoikeus: Jos Eläketurvakeskus ei toteuta rekisteröidyn pyyntöä, Eläketurvakeskuksen on ilmoitettava rekisteröidylle viipymättä ja viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta syy kieltäytymiseen ja kerrottava mahdollisuudesta tehdä valitus valvontaviranomaisille.

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli katsot, että henkilötietojesi käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki
Vaihde: 029 56 66700
Faksi: 029 56 66735
Sähköposti: tietosuoja(at)om.fi